

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ

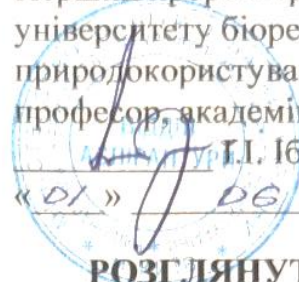
Кафедра акушерства, гінекології та
біотехнології відтворення тварин

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор Національного
університету біоресурсів і
природокористування України

професор, академік НААН

«01» _____ 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

На засіданні вченої ради
факультету ветеринарної медицини
протокол № 9 від «25» травня 2020 р.

професор _____ М.І. Цвіліховський

На засіданні кафедри акушерства,
гінекології та біотехнології відтворення
тварин

протокол № 11 від «20» лютого 2020 р.

Завідувач кафедри _____ О.А. Вальчук

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА І ЕТИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У
ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

21 ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

211 ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ТРЕТІЙ (ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ) РІВЕНЬ

Факультет Ветеринарної медицини

Розробники: к. вет. н., доц. Вальчук О. А., д. вет. н., доц. Ковпак В. В.,
к. вет. н., доц. Мазур В. М.

1. Опис навчальної дисципліни
“ Методика і етика дослідницької справи у ветеринарній медицині ”

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	
Галузь знань	<u>21 Ветеринарна медицина</u> (шифр і назва)
Спеціальність	211 Ветеринарна медицина
Спеціалізація	-
Рівень вищої освіти	<u>Третій (освітньо-науковий) рівень</u>
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Нормативна
Загальна кількість годин	___ 120 ___
Кількість кредитів ECTS	___ 4 ___
Форма контролю	Залік
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання	
	денна форма навчання
Рік підготовки (курс)	___ 1 ___
Семестр	___ 1 ___
Лекційні заняття	___ 20 ___ год.
Практичні, семінарські заняття	___ 30 ___ год.
Лабораторні заняття	___ - ___ год.
Самостійна робота	___ 70 ___ год.
Індивідуальні завдання	___ - ___ год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання:	___ 5 ___ год.
Самостійна робота здобувача	___ 7 ___ год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - ознайомитись з процесами наукового дослідження, його структурою та методами.

Завдання:

- виробити вміння застосовувати нові методи досліджень, в основі яких знаходяться ідеї і принципи системного підходу;
- навчитися проводити дослідження; інтерпретувати результати наукової діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати:

- основні поняття про науку та наукові знання; сучасну класифікацію наук;
- поділ наукових досліджень на фундаментальні та прикладні;
- поняття проблеми, теми та предмета наукових досліджень;
- методику постановки експерименту;
- організацію наукових досліджень в наукових установах та вузах України;
- методологічні основи та етапи наукових досліджень;
- порядок планування наукового дослідження;
- порядок та способи отримання необхідної наукової інформації;
- методи опрацювання наукової літератури та її огляд;
- методику узагальнення отриманих результатів досліджень;
- принципи наукової етики;
- Вимоги ВАК України щодо структури та оформлення наукових статей для публікації у фахових виданнях; вимоги до структури та оформлення дисертаційної роботи.

вміти:

- вибрати тему наукового дослідження;

- здійснювати пошук необхідної інформації, включаючи і можливості „Інтернету”;
- здійснювати опрацювання та узагальнення інформації з наукових джерел;
- організовувати та виконувати прикладні наукові дослідження з використанням стандартних методик;
- обробляти результати проведених досліджень та формулювати висновки;
- оформляти результати науково-дослідної роботи у відповідності з вимогами Держстандарту України для звіту або публікації.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Методологія і етика наукових досліджень у ветеринарній медицині						
Тема 1. Наука, як предмет пізнання дійсності. Методологія наукових досліджень у ветеринарній медицині	8	2	2			4
Тема 2 Етика наукових досліджень. Академічна доброчесність під час проведення наукових досліджень.	8	2	2			4
Тема 3. Формування гіпотези наукових досліджень. Вибір та затвердження теми дисертаційного дослідження. Формулювання мети та завдань.	6	2	2			4
Тема 4. Етапи наукових досліджень, реєстрація, облік, методи аналізу результатів.	6		2			4
Разом за змістовим модулем 1	30	6	8			16
Змістовий модуль 2. Планування та організація наукових експериментів						
Тема 1. Вимоги до проведення наукових досліджень у ветеринарній медицині.	8	2	2			4
Тема 2. Правила техніки безпеки під час досліджень стану здоров'я тварин,	6		2			4

різних біологічних субстратів тощо. Оформлення первинної документації					
Тема 3. Проведення експериментів в умовах виробництва (науково-виробничі, виробничі дослідження).	10	2	2		6
Тема 4. Досліди in vitro та in vivo. Інтерполяція одержаних результатів досліджень.	6		2		4
Тема 5. Науково-технічна інформація у науковій роботі. Патентний пошук, винахідництво.	10	2	2		6
Разом за змістовим модулем 2	40	6	10		24
Змістовий модуль 3. Спеціальні методи дослідження у ветеринарній медицині					
Тема 1. Вимоги до науково-фахових видань. Види наукових публікацій, їх класифікація та індекси цитування.	8	2	2		4
Тема 2. Вимоги до написання монографій, науково-практичних рекомендацій та науково-методичних вказівок. Зміст і оформлення.	6	2			4
Тема 3. Біоетичні вимоги в галузі ветеринарної медицини при виконанні досліджень.	10	2	2		6
Тема 4. Методи та прийоми спілкування з науковою спільнотою та громадськістю.	6		2		4
Разом за змістовим модулем 3	30	6	6		18
Змістовий модуль 4. Методика написання, оформлення та захисту дисертаційної роботи.					
Тема 1. Вимоги до написання дисертаційної роботи.	8	2	2		4
Тема 2. Наукова доповідь (оформлення, структура, правила підготовки).	6		2		4
Тема 3. Нормативна документація для атестації наукових кадрів в Україні	6		2		4
Разом за змістовим модулем 4	20	2	6		12
Усього годин	120	20	30		70

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Наука, як предмет пізнання дійсності. Методологія наукових досліджень у ветеринарній медицині.	2
2.	Етика наукових досліджень. Академічна доброчесність під час проведення наукових досліджень.	2
3.	Формування гіпотези наукових досліджень. Вибір та затвердження теми дисертаційного дослідження. Формулювання мети та завдань.	2

4.	Етапи наукових досліджень, реєстрація, облік, методи аналізу результатів.	2
5.	Вимоги до проведення наукових досліджень у ветеринарній медицині.	2
6.	Правила техніки безпеки під час досліджень стану здоров'я тварин, різних біологічних субстратів тощо. Оформлення первинної документації	2
7.	Проведення експериментів в умовах виробництва (науково-виробничі, виробничі досліді).	2
8.	Досліди <i>in vitro</i> та <i>in vivo</i> . Інтерполяція одержаних результатів досліджень.	2
9.	Науково-технічна інформація у науковій роботі. Патентний пошук, винахідництво.	2
10.	Вимоги до науково-фахових видань. Види наукових публікацій, їх класифікація та індекси цитування	2
11.	Біоетичні вимоги в галузі ветеринарної медицини при виконанні досліджень.	2
12.	Методи та прийоми спілкування з науковою спільнотою та громадськістю.	2
13.	Вимоги до написання дисертаційної роботи.	2
14.	Наукова доповідь (оформлення, структура, правила підготовки).	2
15.	Нормативна документація для атестації наукових кадрів в Україні	2
Разом по практичним заняттям		30

5. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань.

1. Види охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності та їх відмінності.
2. Дайте визначення поняттю «наукова етика».
3. Права та обов'язки наукових працівників.
4. Вимоги до формування назви дисертаційного дослідження
5. Головні етапи наукового дослідження .
6. Дайте визначення поняттю «наукова чесність».
7. Дайте визначення поняттю «Impact factor».
8. Дайте визначення поняттю «індекс Хірша».
9. Дайте визначення поняттю «наукове дослідження»
10. Метод «пар-аналогів». Вимоги до тварин – аналогів при постановці досліді.
11. Наукове фахове видання. Види наукових публікацій.

12. Наукометричні бази даних та їх призначення. Наведіть приклади.
13. Основні критерії при виборі теми дисертаційного дослідження
14. Основні положення щодо оформлення первинної документації наукових досліджень.
15. Патентний пошук та його мета.
16. Переваги та недоліки постановки експерименту «Груповим методом»
17. Переваги та недоліки постановки експерименту «Методом періодів».
18. Поняття експеримент. Види експериментів.
19. Поясніть суть постановки експерименту «Груповим методом».
20. Поясніть суть постановки експерименту «Методом періодів».
21. Поясніть суть проведення експерименту з використанням методу «мініатюрного стада».
22. Формування мети та завдань дисертаційного дослідження.
23. Що Ви розумієте під поняттям «об'єкт дослідження». Наведіть приклад.
24. Що Ви розумієте під поняттям «предмет дослідження». Наведіть приклад.
25. Які відмінності між фундаментальними та прикладними дослідженнями?
26. Вкажіть загальні етичні вимоги щодо використання хребетних тварин в біологічних і медичних експериментах.
27. Поясніть концепцію 3R (reduction, refinement and replacement).
28. Що ви розумієте під поняттям «біоетика»?
29. Що ви розумієте під поняттям «in vitro»? Наведіть приклади.
30. Що ви розумієте під поняттям «in vivo»? Наведіть приклади.
31. Що ви розумієте під поняттям «in silico»? Наведіть приклади.

32. Назвіть переваги і недоліки методів дослідження без використання тварин.
33. Поняття «наукова доповідь», її цілі.
34. Структура наукової доповіді та правила її підготовки.
35. Вкажіть види результатів наукових досліджень, коротко їх охарактеризуйте.
36. Що ви розумієте під ефективністю наукових досліджень?

6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються нормативні документи, наочне обладнання, комп'ютерні програми з відповідним програмним забезпеченням, наочні стенди, каталоги нормативних документів, Закони України тощо.

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, семінари-дискусії, презентації.

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але й високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у: високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; формуванні здатності приймати самостійні рішення; формуванні здатності до ухвалення колективних рішень; формуванні здатності до соціальної інтеграції; набуття навичок вирішення конфліктів; розвитку здатності до знаходження компромісів.

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне

значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Здобувачі стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного слухача, так і колективними, тобто виступи двох та більше слухачів.

7. Форми контролю

1. Усний і письмовий поточний контроль знань.

2. Формою самостійної роботи здобувача є вивчення спеціальної літератури та виконання індивідуальних завдань.

3. Залік.

Форми організації контролю знань, система оцінювання – контроль знань здійснюється шляхом виконання студентами практичних робіт, виступів з доповідями, складання модульних контрольних робіт за європейською кредитно-трансферною системою.

Поточний контроль знань студентів здійснюється на практичних заняттях і полягає в проведенні попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю

студентів, розв'язування завдань з їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому (кваліфікаційному) рівні або на окремих його завершених етапах.

Підсумковий контроль включає модульну форму підсумкового контролю після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять і його результати враховуються при виставленні підсумкової оцінки.

Семестровий контроль проводиться у формі семестрового заліку (у 2-му семестрі) екзамену в обсязі навчального матеріалу і в терміни, встановлені навчальним планом.

8. Методичне забезпечення

Науково-методичне забезпечення навчального процесу передбачає: державні стандарти, навчальні плани, підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали лабораторних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи здобувачів.

9. Рекомендована література

1. Яблонський В.А. Методологія і методи наукових досліджень у тваринництві та ветеринарній медицині/ В.А.Яблонський, О.В.Яблонська. – К., 2014. –512 с.
2. Методологічні основи та методи наукових досліджень у ветеринарній гігієні, санітарії та експертизі: навчально-методичний посібник / [Антоненко П.П., Доровських А.В., Високос М.П., Милостивий Р.В., Калиниченко О.О., Василенко Т.О.].–Дніпро: Вид-ць «Свідлер А.Л.», 2018. – 276 с.

3. Лабораторні методи досліджень у біології, тваринництві та ветеринарній медицині : Довідник / В. В. Влізла, Р. С. Федорук, І. Б. Ратич та ін. ; За ред. В. В. Влізла. — Львів : Сполом, 2012. — 764 с.
4. Яблонський В.А. Наукознавство. Основи наукових досліджень у тваринництві та ветеринарній медицині/ В.А.Яблонський, О.В.Яблонська, П.Д.Плахтій. – К,2001. – 244 с.
5. Яблонський В.А. Методи наукових досліджень у тваринництві та ветеринарній медицині/ В.А.Яблонський, О.В.Яблонська. – К., 2012. –297 с.
6. Яблонський В.А. Вища освіта України на рубежі тисячоліть. Проблеми глобалізації та інтернаціоналізації/ В.А.Яблонський . – К,1998. – 228 с.